

USTAWA
z dnia 6 września 2001 r.
o transporcie drogowym.
(Dz. U. z dnia 30 października 2001 r.)

Rozdział 1 Przepisy ogólne	1
Rozdział 2 Zasady podejmowania i wykonywania transportu drogowego.....	4
Rozdział 3 Transport drogowy osób.....	10
Rozdział 4 Transport drogowy rzeczy	14
Rozdział 5 Przewozy na potrzeby własne.....	15
Rozdział 6 Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia	16
Rozdział 7 Warunki i tryb uzyskiwania certyfikatów kompetencji zawodowych.....	17
Rozdział 8 Opłaty	18
Rozdział 9 Inspekcja Transportu Drogowego	21
Rozdział 10 Nadzór i kontrola	29
Rozdział 11 Kary pieniężne.....	31
Rozdział 12 Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	33
KARY PIENIĘŻNE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 13 UST. 2A:	35

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady podejmowania i wykonywania:

- 1) krajowego transportu drogowego,
- 2) międzynarodowego transportu drogowego,
- 3) niezarobkowego krajowego przewozu drogowego,
- 4) niezarobkowego międzynarodowego przewozu drogowego.

2. Ustawa określa również zasady działania Inspekcji Transportu Drogowego.

Art. 2. Na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską nie stanowią inaczej, przedsiębiorca zagraniczny uprawniony do wykonywania transportu drogowego na podstawie prawa właściwego dla kraju

jego siedziby może go wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.

Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do przewozu drogowego wykonywanego pojazdami samochodowymi:

- 1) przeznaczonymi konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą - w niezarobkowym krajowym i międzynarodowym przewozie drogowym osób,
- 2) o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) krajowy transport drogowy - podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób lub rzeczy pojazdami samochodowymi zarejestrowanymi w kraju, za które uważa się również zespoły pojazdów składające się z pojazdu samochodowego i przyczepy lub naczepy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym jazda pojazdu, miejsce rozpoczęcia lub zakończenia podróży i przejazdu oraz droga znajdują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) międzynarodowy transport drogowy - podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób lub rzeczy pojazdami samochodowymi, za które uważa się również zespoły pojazdów składające się z pojazdu samochodowego i przyczepy lub naczepy, przy czym jazda pojazdu między miejscem początkowym i docelowym odbywa się z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) transport drogowy - krajowy transport drogowy i międzynarodowy transport drogowy,
- 4) niezarobkowy przewóz drogowy, zwany dalej "przewozem na potrzeby własne" - przewóz niezarobkowy (nieodpłatny) osób lub rzeczy wykonywany przez przedsiębiorcę pomocniczo w stosunku do jego podstawowej działalności gospodarczej, spełniający łącznie następujące warunki:
 - a) rzeczy przewożone są własnością przedsiębiorcy lub zostały sprzedane, kupione, wynajęte, wypożyczone, wyprodukowane, wydobyte, przetworzone lub naprawione przez przedsiębiorcę,
 - b) celem przejazdu jest przewiezienie rzeczy lub osób z lub do przedsiębiorstwa, lub przeniesienie ich, wewnątrz przedsiębiorstwa lub poza przedsiębiorstwem, na jego własne potrzeby,
 - c) pojazdy mechaniczne używane do przewozu muszą być prowadzone przez pracowników przedsiębiorcy,
 - d) pojazdy przewożące rzeczy lub osoby znajdują się w prawnej dyspozycji przedsiębiorcy,
 - e) nie jest przewozem osób w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie usług turystycznych,
- 5) niezarobkowy krajowy przewóz drogowy - przewóz na potrzeby własne wykonywany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy - przewóz na potrzeby własne wykonywany z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej,

- 7) przewóz regularny - publiczny przewóz osób i ich bagażu wykonywany według rozkładu jazdy podanego przez przewoźnika do publicznej wiadomości co najmniej poprzez ogłoszenia wywieszone na przystankach i dworcach autobusowych, w którym należność za przejazd pobierana jest zgodnie z taryfą opłat podaną do publicznej wiadomości oraz z warunkami przewozu określonymi w zezwoleniu, o którym mowa w art. 18,
- 8) linia osobowa regularna - połączenie komunikacyjne na określonej drodze, po której odbywają się regularne przewozy osób oraz na której znajdują się wyznaczone przystanki,
- 9) przewóz regularny specjalny - niepubliczny przewóz regularny określonej grupy osób, z wyłączeniem innych osób,
- 10) przewóz wahałowy - wielokrotny przewóz zorganizowanych grup osób tam i z powrotem, między tym samym miejscem początkowym a tym samym miejscem docelowym, przy spełnieniu łącznie następujących warunków:
 - a) każda grupa osób przewiezionych do miejsca docelowego wraca do miejsca początkowego,
 - b) miejsce początkowe i miejsce docelowe oznaczają odpowiednio miejsce rozpoczęcia usługi przewozowej oraz miejsce zakończenia usługi przewozowej, z uwzględnieniem w każdym przypadku okolicznych miejscowości leżących w promieniu 50 km,
- 11) przewóz okazjonalny - przewóz osób, który nie stanowi przewozu regularnego, przewozu regularnego specjalnego albo przewozu wahałowego,
- 12) przewóz kabotażowy - przewóz wykonywany pojazdem samochodowym zarejestrowanym za granicą lub przez przedsiębiorcę zagranicznego między miejscami położonymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 13) transport kombinowany - przewóz rzeczy, podczas którego samochód ciężarowy, przyczepa, naczepa z jednostką ciągnącą lub bez jednostki ciągnącej, nadwozie wymienne lub kontener 20-stopowy lub większy korzysta z drogi w początkowym lub końcowym odcinku przewozu, a na innym odcinku z usługi kolei, żeglugi śródlądowej lub transportu morskiego, przy czym odcinek morski przekracza 100 km w linii prostej; odcinek przewozu początkowego lub końcowego oznacza przewóz:
 - a) pomiędzy punktem, gdzie rzeczy są załadowane, i najbliższą odpowiednią kolejową stacją załadunkową dla odcinka początkowego oraz pomiędzy najbliższą odpowiednią kolejową stacją wyładunkową a punktem, gdzie rzeczy są wyładowane, dla końcowego odcinka lub
 - b) wewnątrz promienia nieprzekraczającego 150 km w linii prostej ze śródlądowego lub morskiego portu załadunku lub wyładunku,
- 14) międzynarodowy transport kombinowany - transport kombinowany, podczas którego następuje przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 15) przewoźnik drogowy - przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,
- 16) zagraniczny przewoźnik drogowy - zagraniczny przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego na

podstawie przepisów obowiązujących w państwie, w którym znajduje się jego siedziba,

- 17) licencja - decyzja administracyjna wydana przez ministra właściwego do spraw transportu lub określony w ustawie organ samorządu terytorialnego, uprawniająca do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,
- 18) zezwolenie - decyzja administracyjna wydana przez ministra właściwego do spraw transportu lub określony w ustawie organ samorządu terytorialnego, uprawniająca przewoźnika drogowego do wykonywania określonego rodzaju transportu drogowego,
- 19) zezwolenie zagraniczne - dokument otrzymany na podstawie umowy międzynarodowej od właściwego organu innego państwa lub organizacji międzynarodowej przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej przekazywany przewoźnikowi drogowemu i upoważniający go do wykonywania międzynarodowego transportu drogowego, jednokrotnie lub wielokrotnie, do lub z terytorium państwa określonego w zezwoleniu lub tranzytem przez jego terytorium,
- 20) certyfikat kompetencji zawodowych - dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji i wiedzy niezbędnych do podjęcia i wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,
- 21) sytuacja kryzysowa na rynku transportowym - występowanie poważnej i potencjalnie trwałej nadwyżki podaży nad popytem, powodującej zagrożenie dla stabilności lub przetrwania znacznej liczby przedsiębiorstw transportu drogowego.

Rozdział 2

Zasady podejmowania i wykonywania transportu drogowego

Art. 5. 1. Podjęcie i zarobkowe wykonywanie transportu drogowego wymaga uzyskania odpowiedniej licencji na wykonywanie transportu drogowego, zwanej dalej "licencją".

2. Licencji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 2 lata i nie dłuższy niż 50 lat, uwzględniając wniosek przedsiębiorcy.

3. Przedsiębiorcy udziela się licencji, z zastrzeżeniem art. 6, jeżeli:

- 1) członkowie organu zarządzającego osoby prawnej, osoby zarządzające spółką jawną lub komandytową, a w przypadku innego przedsiębiorcy - osoby prowadzące działalność gospodarczą, spełniają wymogi dobrej reputacji; wymóg dobrej reputacji nie jest spełniony lub przestał być spełniany przez te osoby, jeżeli:
 - a) zostały skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne: karne skarbowe, przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, mieniu, obrotowi gospodarczemu, wiarygodności dokumentów, ochronie środowiska lub warunkom pracy i płacy albo innym przepisom dotyczącym wykonywania zawodu,
 - b) zostały uznane za niezdolne do wykonywania zawodu przewoźnika drogowego na podstawie odrębnych przepisów,

- 2) przynajmniej jedna z osób zarządzających przedsiębiorstwem legitymuje się certyfikatem kompetencji zawodowych,
- 3) posiada zabezpieczenie w postaci: środków pieniężnych dostępnych przez okres posiadania licencji, poręczeń albo gwarancji bankowych, poręczeń osób fizycznych lub prawnych, obligacji państwowych, zastawu na papierach wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, gwarancji ubezpieczeniowych, polis ubezpieczeniowych autocasco lub weksli w wysokości:
 - a) na pierwszy pojazd samochodowy przeznaczony do transportu drogowego - 9.000 euro,
 - b) na każdy następny pojazd samochodowy - 5.000 euro,
- 4) przedsiębiorca sam wykonujący przewozy i zatrudnieni przez przedsiębiorcę kierowcy mają świadectwa kwalifikacji określone przepisami prawa o ruchu drogowym oraz nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, mieniu, wiarygodności dokumentów lub ochronie środowiska,
- 5) posiada tytuł prawny do dysponowania pojazdem lub pojazdami samochodowymi spełniającymi wymagania techniczne określone przepisami prawa o ruchu drogowym, którymi transport drogowy ma być wykonywany.

Art. 6. 1. Licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką udziela się przedsiębiorcy, jeżeli:

- 1) spełnia wymagania określone w art. 5 ust. 3 pkt 1 i pkt 5,
 - 2) zatrudnieni przez niego kierowcy oraz sam przedsiębiorca osobiście wykonujący przewozy:
 - a) spełniają wymagania określone w przepisach prawa o ruchu drogowym,
 - b) nie byli skazani za przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4, a ponadto za przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
 - c) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie transportu drogowego taksówką, potwierdzonego zdaniem egzaminem, lub wykazują się co najmniej 5-letnią praktyką w zakresie wykonywania tego transportu; przerwa w wykonywaniu transportu drogowego nie może być dłuższa niż kolejnych 6 miesięcy z przyczyn zależnych od nich.
2. Egzamin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c), przeprowadzają komisje egzaminacyjne powołane przez starostę.
3. Minister właściwy do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii organizacji o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszających taksówkarzy, określi, w drodze rozporządzenia, program szkolenia oraz wzór zaświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c), mając na uwadze zakres i obszar działalności, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości topografii miejscowości, w której przedsiębiorca prowadzi lub zamierza prowadzić działalność gospodarczą, oraz znajomości przepisów porządkowych, a także określi składniki kosztów szkolenia i egzaminowania oraz wysokość opłat z tego tytułu wynikających.
4. Licencja, o której mowa w ust. 1, udzielana jest na określony pojazd i obszar obejmujący:

- 1) gminę,
- 2) gminy sąsiadujące - po uprzednim zawarciu przez nie porozumienia,
- 3) miasto st. Warszawę - związek komunalny.

5. Dopuszcza się wykonywanie przewozu z obszaru określonego w licencji poza ten obszar, lecz bez prawa świadczenia usług przewozowych poza obszarem określonym w tej licencji, z wyjątkiem przewozu wykonywanego w drodze powrotnej lub w przypadku złożenia zamówienia przez klienta z innego obszaru.

6. Właściwe rady gmin i Rada m. st. Warszawy określają na dany rok kalendarzowy, nie później niż do dnia 30 listopada roku poprzedniego, liczbę przeznaczonych do wydania nowych licencji po zasięgnięciu opinii organizacji zrzeszających miejscowych taksówkarzy i organizacji, których statutowym celem jest ochrona praw konsumenta.

7. Niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 6, oznacza zachowanie dotychczasowej liczby licencji.

Art. 7. 1. Udzielenie, odmowa udzielenia, zmiana lub cofnięcie licencji następuje w drodze decyzji administracyjnej.

2. Organem właściwym w sprawach udzielenia, odmowy udzielenia, zmiany lub cofnięcia licencji w zakresie transportu drogowego jest:

- 1) w krajowym transporcie drogowym - starosta właściwy dla siedziby przedsiębiorcy, z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) w przewozach taksówkowych:
 - a) na obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 4 pkt 1 - wójt, burmistrz lub prezydent miasta,
 - b) na obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 4 pkt 2 - wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy dla siedziby lub miejsca zamieszkania przedsiębiorcy,
 - c) na obszar, o którym mowa w art. 6 ust. 4 pkt 3 - Prezydent m.st. Warszawy,
- 3) w międzynarodowym transporcie drogowym - minister właściwy do spraw transportu.

Art. 8. 1. Licencji udziela się na pisemny wniosek przedsiębiorcy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres,
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców,
- 3) określenie rodzaju, zakresu i obszaru wykonywania transportu drogowego,
- 4) rodzaj i liczbę pojazdów samochodowych, którymi dysponuje przedsiębiorca ubiegający się o udzielenie licencji,
- 5) czas, na jaki licencja ma być udzielona.

3. Do wniosku o udzielenie licencji, z zastrzeżeniem ust. 4, należy dołączyć:

- 1) odpis z rejestru przedsiębiorców,
- 2) kserokopię zaświadczenia o nadaniu numeru identyfikacji statystycznej (REGON),

- 3) kserokopię zaświadczenia o nadaniu numeru identyfikacji podatkowej (NIP),
 - 4) certyfikat kompetencji zawodowych,
 - 5) zaświadczenie z rejestru skazanych stwierdzające niekaralność osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1,
 - 6) dokumenty potwierdzające posiadanie zabezpieczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3,
 - 7) oświadczenie o zamiarze zatrudnienia kierowców spełniających warunki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 lub w art. 6 ust. 1 pkt 2,
 - 8) wykaz pojazdów samochodowych wraz z urzędowo potwierdzonymi kopiami dowodów rejestracyjnych, a w przypadku gdy przedsiębiorca nie jest właścicielem tych pojazdów - również dokument stwierdzający prawo do dysponowania nimi.
4. Przy składaniu wniosku o udzielenie licencji, o której mowa w art. 6, nie dołącza się dokumentów, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i pkt 6.

Art. 9. 1. Przedsiębiorca zamierzający podjąć działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego może ubiegać się o przyrzeczenie udzielenia licencji, zwane dalej "promesą".

2. W postępowaniu o udzielenie promesy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące udzielenia licencji, z wyjątkiem przepisu art. 8 ust. 3 pkt 8.

Art. 10. 1. Wnioski o udzielenie licencji rozpatruje się według kolejności ich złożenia.

2. W razie niespełnienia przez przedsiębiorcę warunków, o których mowa w art. 5 lub art. 6, odmawia się udzielenia licencji.

3. Minister właściwy do spraw transportu odmawia udzielenia licencji na międzynarodowy transport drogowy w razie:

- 1) braku możliwości zapewnienia wystarczającej liczby zezwoleń zagranicznych,
- 2) sytuacji kryzysowej na rynku transportowym.

4. Sytuacja kryzysowa na rynku transportowym może być uznana za przyczynę:

- 1) odmowy udzielenia licencji przez okres 6 miesięcy od dnia uznania sytuacji za kryzysową z możliwością jednorazowego przedłużenia tego okresu o kolejne 6 miesięcy,
- 2) ograniczenia liczby zezwoleń zagranicznych wydawanych dla celów niezarobkowego międzynarodowego przewozu drogowego.

5. Minister właściwy do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii polskich organizacji o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszających międzynarodowych przewoźników drogowych, może, w drodze rozporządzenia, określić liczbę promes i licencji na międzynarodowy transport drogowy na dany rok kalendarzowy, uwzględniając liczbę zezwoleń zagranicznych będących w jego dyspozycji oraz sytuację na rynku transportowym.

Art. 11. 1. W licencji określa się w szczególności:

- 1) numer ewidencyjny licencji,
- 2) organ, który udzielił licencji,
- 3) datę udzielenia licencji,

- 4) podstawę prawną,
- 5) przedsiębiorcę, jego siedzibę i adres,
- 6) zakres transportu drogowego,
- 7) rodzaj przewozów,
- 8) oznaczenie obszaru przewozów w krajowym lub międzynarodowym transporcie drogowym albo w krajowym transporcie drogowym taksówką,
- 9) czas, na jaki udzielono licencji.

2. Załącznikiem do licencji na międzynarodowy transport drogowy rzeczy jest wykaz numerów rejestracyjnych pojazdów samochodowych, określonych we wniosku o udzielenie licencji.

3. Organ udzielający licencji wydaje jej wypis lub wypisy w liczbie odpowiadającej liczbie pojazdów samochodowych, o których mowa w ust. 2.

4. Wypis z licencji na międzynarodowy transport drogowy rzeczy jest ważny wraz z wypisem z wykazu, o którym mowa w ust. 2.

5. Na każdy pojazd wykonujący międzynarodowy transport drogowy rzeczy organ udzielający licencji wydaje wypis, o którym mowa w ust. 4.

Art. 12. 1. Licencja na krajowy transport drogowy uprawnia do wykonywania przewozów wyłącznie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Licencja na międzynarodowy transport drogowy uprawnia do wykonywania przewozów z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie i na obszarze w niej określonych. Licencja ta uprawnia również do wykonywania przewozów w krajowym transporcie drogowym.

3. Licencja nie zastępuje zezwoleń wymaganych przepisami ustawy lub umów międzynarodowych.

Art. 13. 1. Licencji nie można odstępować osobom trzecim ani przenosić uprawnień z niej wynikających na osobę trzecią, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Organ, który udzielił licencji, przenosi, w drodze decyzji administracyjnej, uprawnienia z niej wynikające w razie:

- 1) śmierci osoby fizycznej posiadającej licencję i wstąpienia na jej miejsce spadkobiercy, w tym również osoby fizycznej będącej współnikiem w szczególności spółki jawnej lub spółki komandytowej,
- 2) połączenia, podziału lub przekształcenia, zgodnie z odrębnymi przepisami, przedsiębiorcy posiadającego licencję,
- 3) przejęcia przez innego przedsiębiorcę w całości lub w części działalności w zakresie transportu drogowego od przedsiębiorcy posiadającego licencję

- pod warunkiem spełnienia przez przedsiębiorcę, przejmującego uprawnienia wynikające z licencji, wymagań określonych w art. 5 ust. 3.

3. Postępowanie, o którym mowa w ust. 2, wszczyna się na wniosek.

4. Minister właściwy do spraw transportu może, w drodze decyzji administracyjnej, wyrazić zgodę na wykonywanie uprawnień wynikających z licencji przez spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w których spółka posiadająca licencję posiada akcje lub udziały, jeżeli zawarły one umowę leasingu lub dzierżawy

na używanie pojazdu samochodowego zgłoszonego do prowadzenia działalności objętej licencją, pod warunkiem spełnienia przez te spółki wymagań określonych w art. 5 ust. 3.

Art. 14. 1. Przewoźnik drogowy jest obowiązany zgłaszać na piśmie organowi, który udzielił licencji, wszelkie zmiany danych, o których mowa w art. 8, nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

2. Jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 1, obejmują dane zawarte w licencji, przedsiębiorca jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o zmianę treści licencji.

3. Do zmiany treści licencji na międzynarodowy transport drogowy rzeczy w zakresie zmiany obszaru przewozów stosuje się odpowiednio art. 10 ust. 3.

Art. 15. 1. Licencję cofa się:

1) w przypadku gdy:

a) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej licencją,

b) przedsiębiorca nie podjął działalności objętej licencją w ciągu 6 miesięcy od dnia jej wydania, pomimo wezwania organu licencyjnego do jej podjęcia,

2) jeżeli jej posiadacz:

a) przestał spełniać wymagania uprawniające do jej udzielenia,

b) rażąco naruszył warunki określone w licencji lub inne warunki wykonywania działalności objętej licencją określone przepisami prawa,

c) odstąpił licencję osobie trzeciej,

d) zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej licencją, a w szczególności nie wykonuje, na skutek okoliczności zależnych od niego, transportu drogowego co najmniej przez 6 miesięcy,

3) jeżeli posiadacz licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką samowolnie zmienia wskazania urządzeń pomiarowo-kontrolnych, zainstalowanych w pojeździe.

2. Cofnięcie licencji w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 powinno być poprzedzone pisemnym ostrzeżeniem przedsiębiorcy o wszczęciu postępowania w sprawie cofnięcia licencji.

3. Licencja może być cofnięta, jeżeli jej posiadacz:

1) nie przedłożył, w wyznaczonym terminie, informacji i dokumentów, o których mowa w art. 8 ust. 2 i ust. 3 i art. 14,

2) rażąco lub wielokrotnie narusza przepisy w zakresie dopuszczalnej masy, nacisków osi lub wymiaru pojazdu,

3) zalega w regulowaniu, stwierdzonych decyzją ostateczną lub prawomocnym orzeczeniem, zobowiązań:

a) celnych, podatkowych lub innych zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego,

b) wobec kontrahenta,

- 4) samowolnie zmienia wskazania urządzeń pomiarowo-kontrolnych zainstalowanych w pojeździe, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 3.

4. Przedsiębiorca jest obowiązany zwrócić licencję organowi, który jej udzielił, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o cofnięciu licencji stała się ostateczna.

5. W przypadku cofnięcia licencji nie może być ona ponownie udzielona wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu licencji stała się ostateczna.

Art. 16. 1. Licencja wygasa w razie:

- 1) upływu okresu, na który została udzielona,
- 2) zrzeczenia się jej, z zastrzeżeniem ust. 3,
- 3) śmierci posiadacza licencji, z zastrzeżeniem ust. 4,
- 4) likwidacji albo postanowienia o upadłości przedsiębiorcy, któremu została udzielona, chyba że zachodzą okoliczności określone w art. 13 ust. 2.

2. Przepis art. 15 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Przedsiębiorca nie może zrzec się licencji w przypadku wszczęcia postępowania o cofnięcie licencji.

4. W razie śmierci osoby fizycznej posiadającej licencję organ, który jej udzielił, na wniosek osoby, która złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, wyraża zgodę, w drodze decyzji administracyjnej, na wykonywanie uprawnień wynikających z licencji przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od daty śmierci posiadacza tej licencji.

Art. 17. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzory: licencji, wypisu z licencji oraz wykazu pojazdów samochodowych.

2. Minister właściwy do spraw transportu może upoważnić, w drodze zarządzenia, na określonych warunkach, kierownika jednostki specjalnie w tym celu działającej do wykonywania niektórych czynności, określonych w ustawie, związanych z postępowaniem w sprawie licencji na międzynarodowy transport drogowy, mając na uwadze usprawnienie procedury w tym zakresie.

Rozdział 3 | Transport drogowy osób

Art. 18. 1. Wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych wymaga zezwolenia:

- 1) w krajowym transporcie drogowym - wydanego, w zależności od zasięgu przewozów i siedziby lub miejsca zamieszkania przedsiębiorcy, odpowiednio przez:
 - a) wójta, burmistrza lub prezydenta miasta - na obszar gminy,
 - b) Prezydenta m.st. Warszawy - na obszar m. st. Warszawy,
 - c) starostę - na obszar wykraczający poza granice jednej gminy,
 - d) marszałka województwa właściwego dla siedziby przedsiębiorcy - na obszar wykraczający poza granice jednego powiatu,

- 2) w międzynarodowym transporcie drogowym - wydanego przez ministra właściwego do spraw transportu.

2. Wykonywanie przewozów wahałowych i okazjonalnych w międzynarodowym transporcie drogowym wymaga zezwolenia wydanego przez organ, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Nie wymaga zezwolenia wykonywanie przewozu okazjonalnego, jeżeli:

- 1) tym samym pojazdem samochodowym na całej trasie przejazdu przewozi się tę samą grupę osób i dowozi się ją do miejsca początkowego albo
- 2) polega on na przewozie osób do miejsca docelowego, natomiast jazda powrotna jest jazdą bez osób (podróżnych), albo
- 3) polega on na jeździe bez osób do miejsca docelowego i odebraniu oraz przewiezieniu do miejsca początkowego grupy osób, która przez tego samego przewoźnika drogowego została przewieziona na zasadzie określonej w pkt 2.

Art. 19. 1. Wykonywanie przez zagranicznego przewoźnika drogowego przewozu kabotażowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga zezwolenia na przewóz kabotażowy wydanego przez ministra właściwego do spraw transportu. Przepisy art. 22 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane na wniosek zagranicznego przewoźnika drogowego pod warunkiem dołączenia do niego co najmniej dwóch pozytywnych opinii polskich organizacji o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszających przewoźników drogowych.

Art. 20. 1. W zezwoleniu określa się w szczególności:

- 1) warunki wykonywania przewozów,
- 2) przebieg trasy przewozów, w tym miejscowości, w których znajdują się miejsca początkowe i docelowe przewozów,
- 3) miejscowości, w których znajdują się przystanki - przy przewozach regularnych osób.

2. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór zezwolenia, o którym mowa w art. 18.

Art. 21. 1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 18, wydaje się, na wniosek przedsiębiorcy, na czas nie dłuższy niż:

- 1) 5 lat - na wykonywanie przewozów regularnych lub przewozów regularnych specjalnych,
- 2) rok - na wykonywanie przewozów wahałowych lub przewozów okazjonalnych.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się kopię licencji i odpowiednie dokumenty, o których mowa w art. 22.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zezwolenie przedłuża się, na wniosek przedsiębiorcy, na okres nieprzekraczający 5 lat, o ile nie zaistniały okoliczności, o których mowa w art. 23 pkt 2 i art. 24 ust. 4.

Art. 22. 1. Do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w transporcie krajowym dołącza się:

- 1) rozkład jazdy uzgodniony na zasadach koordynacji określonych w przepisach prawa przewozowego, uwzględniający przystanki, czas odjazdów i przyjazdów oraz długość linii regularnej podaną w kilometrach i odległości między przystankami,
 - 2) mapę z zaznaczoną linią komunikacyjną i przystankami,
 - 3) zasady korzystania z obiektów dworcowych i przystanków ustalone z ich właścicielami lub zarządzającymi,
 - 4) taryfę i cennik z zasadami zmian stawek.
2. Do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w międzynarodowym transporcie drogowym dołącza się:
- 1) rozkład jazdy uzgodniony z zagranicznym przewoźnikiem drogowym przewidzianym do prowadzenia przewozów regularnych na danej linii regularnej, uwzględniający przystanki, czas odjazdów i przyjazdów, przejścia graniczne oraz długość linii regularnej podaną w kilometrach i odległości między przystankami,
 - 2) kopię umowy z zagranicznym przewoźnikiem drogowym o wspólnym prowadzeniu linii regularnej,
 - 3) harmonogram czasu pracy i odpoczynku kierowców,
 - 4) mapę z zaznaczoną linią komunikacyjną i przystankami,
 - 5) taryfę i cennik z zasadami zmian stawek.
3. Do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów wahadłowych i okazjonalnych w międzynarodowym transporcie drogowym dołącza się:
- 1) przebieg trasy przewozu uwzględniający miejsce początkowe i docelowe przewozu, długość tej trasy podaną w kilometrach oraz przejścia graniczne,
 - 2) wykaz terminów przewozów,
 - 3) mapę z zaznaczoną trasą przewozu,
 - 4) kopię umowy między organizatorem przewozu a przewoźnikiem drogowym,
 - 5) harmonogram czasu pracy i odpoczynku kierowców.
4. Do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych specjalnych dołącza się:
- 1) rozkład jazdy uwzględniający miejsca do wsiadania i wysiadania podróżnych, czas odjazdów i przyjazdów oraz długość linii regularnej podaną w kilometrach,
 - 2) mapę z zaznaczoną linią komunikacyjną i miejscami do wsiadania i wysiadania podróżnych,
 - 3) zasady korzystania z miejsc do wsiadania i wysiadania przez podróżnych ustalone z ich właścicielami lub zarządzającymi,
 - 4) wykaz terminów przewozów.
5. Do wniosków w sprawach, o których mowa w ust. 2 i ust. 3, dołącza się informację potwierdzającą przekazanie marszałkom właściwych województw map z zaznaczoną trasą przewozu.

Art. 23. Minister właściwy do spraw transportu:

- 1) odmawia udzielenia zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych w międzynarodowym transporcie drogowym, gdy:
 - a) wnioskodawca nie jest w stanie świadczyć usług będących przedmiotem wniosku, korzystając ze sprzętu pozostającego w jego bezpośredniej dyspozycji,
 - b) projektowana linia regularna będzie stanowiła bezpośrednie zagrożenie dla istnienia już zatwierdzonych linii regularnych, z wyjątkiem sytuacji, kiedy linie te są obsługiwane tylko przez jednego przewoźnika lub przez jedną grupę przewoźników,
 - c) zostanie wykazane, iż wydanie zezwolenia poważnie wpłynęłoby na rentowność porównywalnych usług kolejowych na liniach bezpośrednio związanych z trasą usług drogowych,
 - d) można wywnioskować, że usługi wymienione we wniosku są nastawione tylko na najbardziej dochodowe spośród usług istniejących na danych trasach,
- 2) może odmówić udzielenia zezwolenia na wykonywanie przewozów regularnych, wahałowych lub okazjonalnych w międzynarodowym transporcie drogowym, gdy przedsiębiorca:
 - a) nie przestrzega warunków określonych w posiadanym już zezwoleniu,
 - b) nie wykonuje, na skutek okoliczności zależnych od niego, przewozów regularnych co najmniej przez 3 miesiące,
 - c) wykonuje przewozy bez wymaganego zezwolenia.

Art. 24. 1. Zezwolenie zmienia się na wniosek jego posiadacza w razie zmiany:

- 1) oznaczenia przedsiębiorcy,
 - 2) siedziby i adresu przedsiębiorcy.
2. Zezwolenie może być zmienione na wniosek jego posiadacza w razie zmiany:
- 1) przebiegu linii regularnej,
 - 2) zagranicznego przewoźnika drogowego, z którym zawarto umowę o wspólnym prowadzeniu linii regularnej w międzynarodowym transporcie drogowym.
3. Zezwolenie wygasa w razie:
- 1) zrzeczenia się zezwolenia, z zastrzeżeniem ust. 6,
 - 2) upływu terminu określonego w zezwoleniu,
 - 3) wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 16 ust. 1.
4. Zezwolenie cofa się w razie:
- 1) cofnięcia licencji,
 - 2) naruszenia lub zmiany warunków, na jakich zezwolenie zostało wydane oraz określonych w zezwoleniu,
 - 3) niewykonywania przez przedsiębiorcę, na skutek okoliczności zależnych od niego, przewozów regularnych co najmniej przez 3 miesiące,
 - 4) odstąpienia zezwolenia osobie trzeciej.

5. W razie cofnięcia zezwolenia wnioski o ponowne wydanie zezwolenia nie może być rozpatrzony wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu stała się ostateczna.

6. Przedsiębiorca nie może zrzec się zezwolenia w przypadku wszczęcia postępowania o cofnięcie zezwolenia.

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw transportu wydaje przewoźnikowi drogowemu zezwolenie zagraniczne na przewóz osób pod warunkiem posiadania przez niego odpowiedniej licencji.

2. Minister właściwy do spraw transportu:

- 1) odmawia wydania zezwolenia zagranicznego w razie braku możliwości zapewnienia wystarczającej liczby zezwoleń,
- 2) odmawia wydania zezwolenia zagranicznego w przypadkach, o których mowa w art. 15 ust. 1,
- 3) może odmówić wydania zezwolenia zagranicznego w przypadkach, o których mowa w art. 15 ust. 3.

Art. 26. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie usprawnienie procedur wydawania zezwoleń zagranicznych, może upoważnić do wydawania tych dokumentów:

- 1) w drodze zarządzenia - kierownika jednostki, o którym mowa w art. 17 ust. 2, na określonych warunkach,
- 2) w drodze rozporządzenia - polskie organizacje o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszające międzynarodowych przewoźników drogowych, uwzględniając w szczególności właściwe zabezpieczenie tych dokumentów uniemożliwiające dostęp osób niepowołanych, wyposażenie pomieszczeń w urządzenia gwarantujące bezpieczeństwo przechowywanych dokumentów, ubezpieczenie od wszelkiego ryzyka oraz sposób rozliczania się w przypadku zaginięcia, zniszczenia lub utraty tych dokumentów.

Art. 27. Przy wykonywaniu przewozów wahałowych i okazjonalnych w międzynarodowym transporcie drogowym wymagany jest formularz jazdy zawierający w szczególności dane dotyczące oznaczenia przedsiębiorcy, numeru rejestracyjnego pojazdu, rodzaju usługi, miejsca początkowego i miejsca docelowego przewozu drogowego oraz listę imienną przewożonych osób.

Rozdział 4

Transport drogowy rzeczy

Art. 28. 1. Wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego rzeczy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagranicznego przewoźnika drogowego wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw transportu, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być udzielone na okres nieprzekraczający danego roku kalendarzowego.

3. Przepisy ust. 1 i ust. 2 stosuje się również w przypadku przejazdu pojazdu samochodowego bez ładunku.

Art. 29. 1. Wykonywanie przez zagranicznego przewoźnika przewozu kabotażowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga uzyskania zezwolenia na przewóz kabotażowy wydanego przez ministra właściwego do spraw transportu.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane na wniosek zagranicznego przewoźnika pod warunkiem dołączenia do niego co najmniej dwóch pozytywnych opinii polskich organizacji o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszających przewoźników drogowych.

Art. 30. 1. Minister właściwy do spraw transportu wydaje przewoźnikowi drogowemu zezwolenie zagraniczne na przewóz rzeczy pod warunkiem posiadania przez niego odpowiedniej licencji.

2. Przepis art. 25 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 31. Wykonywanie międzynarodowego transportu kombinowanego nie wymaga posiadania zezwolenia zagranicznego ani zezwolenia polskiego przez przewoźnika zagranicznego, jeżeli w umowach międzynarodowych, którymi Rzeczpospolita Polska jest związana, przewidziano wzajemne zwolnienie w tym zakresie.

Art. 32. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie usprawnienie procedur wydawania zezwoleń zagranicznych, może upoważnić do wydawania tych dokumentów:

- 1) w drodze zarządzenia - kierownika jednostki, o którym mowa w art. 17 ust. 2, na określonych warunkach,
- 2) w drodze rozporządzenia - polskie organizacje o zasięgu ogólnokrajowym zrzeszające międzynarodowych przewoźników drogowych, uwzględniając w szczególności właściwe zabezpieczenie tych dokumentów uniemożliwiające dostęp osób niepowołanych, wyposażenie pomieszczeń w urzędzenia gwarantujące bezpieczeństwo przechowywanych dokumentów, ubezpieczenie od wszelkiego ryzyka oraz sposób rozliczania się w przypadku zaginięcia, zniszczenia lub utraty tych dokumentów.

Rozdział 5

Przewozy na potrzeby własne

Art. 33. 1. Przewozy drogowe na potrzeby własne mogą być wykonywane po uzyskaniu zaświadczenia potwierdzającego zgłoszenie przez przedsiębiorcę prowadzenia przewozów drogowych jako działalności pomocniczej w stosunku do jego podstawowej działalności gospodarczej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przewozów drogowych na potrzeby własne w zakresie działalności wytwórczej w rolnictwie dotyczącej upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać: oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres, numer w rejestrze przedsiębiorców, rodzaj i zakres wykonywania przewozów drogowych na potrzeby własne oraz rodzaj i liczbę pojazdów samochodowych.

4. Wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać informacje i dokumenty określone w art. 8 ust. 2 pkt 1-4 i ust. 3 pkt 1-3, 7 i pkt 8.

5. Zaświadczenie oraz wypis z zaświadczenia wydaje właściwy dla siedziby przedsiębiorcy organ, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1, na okres do 5 lat.

6. W przypadku wykonywania przewozów, o których mowa w ust. 1, niezgodnie z wydanym zaświadczeniem właściwy organ odmawia wydania nowego zaświadczenia przez okres 3 lat od dnia upływu ważności posiadanego zaświadczenia.

7. Minister właściwy do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, oraz wypisu z tego zaświadczenia.

Art. 34. 1. Niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy może wymagać uzyskania odpowiedniego zezwolenia, jeżeli umowy międzynarodowe, którymi Rzeczpospolita Polska jest związana, tak stanowią.

2. Do wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, przedsiębiorca obowiązany jest dołączyć zaświadczenie określone w art. 33 ust. 1.

3. Przepis art. 25 oraz art. 30 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. Przy wykonywaniu niezarobkowego międzynarodowego przewozu drogowego osób wymagany jest formularz jazdy, o którym mowa w art. 27.

5. Minister właściwy do spraw transportu prowadzi rejestr pojazdów i przedsiębiorców wykonujących niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Minister właściwy do spraw transportu może upoważnić, w drodze zarządzenia, kierownika jednostki, o którym mowa w art. 17 ust. 2, do prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 5.

7. Minister właściwy do spraw transportu odmawia wydania zezwolenia na wykonywanie niezarobkowego międzynarodowego przewozu drogowego, przez okres 3 lat od dnia stwierdzenia wykonywania przewozu niezgodnie z wydanym zaświadczeniem.

Art. 34a. ⁽¹⁾ 1. Na podstawie umów cywilnoprawnych mogą być używane, do celów służbowych, samochody osobowe, motocykle i motorowery niebędące własnością pracodawcy.

2. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, warunki ustalania oraz sposób dokonywania zwrotu kosztów używania pojazdów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając rodzaj pojazdu mechanicznego, jego pojemność oraz limit kilometrów w zależności od liczby mieszkańców w danej gminie lub mieście, właściwych ze względu na miejsce zatrudnienia pracownika.

Rozdział 6

Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia

Art. 35. 1. Przedsiębiorca wykonujący transport drogowy może być zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia w przypadku wykonywania przez niego przewozów w ramach pomocy humanitarnej, medycznej lub w przypadku klęski żywiołowej.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje, w drodze decyzji administracyjnej, wydanej przez ministra właściwego do spraw transportu.

Art. 36. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, dokumenty potwierdzające wykonywanie przez przedsiębiorcę przewozów, o których mowa w art. 35 ust. 1.

Rozdział 7

Warunki i tryb uzyskiwania certyfikatów kompetencji zawodowych

Art. 37. 1. Uzyskanie certyfikatu kompetencji zawodowych wymaga wykazania się wiedzą lub praktyką niezbędnymi do wykonywania działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Osoby legitymujące się co najmniej 5-letnią praktyką przedsiębiorcy wykonującego działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego lub zarządzania przedsiębiorstwem wykonującym taką działalność otrzymują certyfikat kompetencji zawodowych po uzyskaniu pozytywnego wyniku testu z wiedzy potwierdzającego kompetencje zawodowe.

3. Do wykonywania międzynarodowego transportu drogowego wymagane jest ponadto wykazanie się znajomością zagadnień w zakresie obowiązujących międzynarodowych umów i przepisów transportowych, przepisów celnych oraz warunków i dokumentów wymaganych do wykonywania międzynarodowego transportu drogowego.

4. Certyfikat kompetencji zawodowych w międzynarodowym transporcie drogowym osób jest jednocześnie certyfikatem kompetencji zawodowych w krajowym transporcie drogowym osób.

5. Certyfikat kompetencji zawodowych w międzynarodowym transporcie drogowym rzeczy jest jednocześnie certyfikatem kompetencji zawodowych w krajowym transporcie drogowym rzeczy.

Art. 38. 1. Sprawdzianem znajomości zagadnień, o których mowa w art. 37 ust. 1 i ust. 3, jest egzamin pisemny zdany przed komisją egzaminacyjną.

2. Minister właściwy do spraw transportu wyznacza jednostkę certyfikującą, akredytowaną zgodnie z odrębnymi przepisami, przy której działają komisje egzaminacyjne.

3. Jednostka, o której mowa w ust. 2, wydaje certyfikat kompetencji zawodowych i prowadzi centralny rejestr tych certyfikatów.

Art. 39. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres zagadnień objętych egzaminem, o którym mowa w art. 38 ust. 1, oraz jego formę,
- 2) jednostkę certyfikującą, o której mowa w art. 38 ust. 2 i ust. 3,
- 3) wymagania kwalifikacyjne dotyczące członków komisji egzaminacyjnej i jej skład,
- 4) wzory certyfikatów kompetencji zawodowych w:
 - a) krajowym transporcie drogowym osób,
 - b) międzynarodowym transporcie drogowym osób,
 - c) krajowym transporcie drogowym rzeczy,
 - d) międzynarodowym transporcie drogowym rzeczy.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się odrębnie zakres oraz formę testu z wiedzy dla osób, o których mowa w art. 37 ust. 2.

Rozdział 8

Oplaty

Art. 40. Przedsiębiorca podejmujący i wykonujący transport drogowy jest obowiązany do ponoszenia opłat za:

- 1) czynności administracyjne określone w ustawie,
- 2) przeprowadzenie egzaminu, o którym mowa w art. 38 ust. 1,
- 3) wydanie certyfikatu kompetencji zawodowych, o którym mowa w art. 38 ust. 3.

Art. 41. 1. Opłaty za czynności administracyjne pobiera się z tytułu:

- 1) udzielenia licencji lub zmiany licencji, wydania wypisu z licencji, wydania wtórnika licencji, przeniesienia uprawnień wynikających z licencji oraz wyrażenia zgody na wykonywanie uprawnień wynikających z licencji,
- 2) wydania zezwolenia na wykonywanie przewozu regularnego, przewozu regularnego specjalnego, przewozu wahadłowego lub przewozu okazjonalnego,
- 3) wydania zezwolenia na przewóz kabotażowy,
- 4) wydania zezwolenia zagranicznego,
- 5) wydania zaświadczenia o zgłoszeniu działalności w zakresie przewozów na potrzeby własne.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, pobierają organy dokonujące tych czynności.

3. Opłaty, o których mowa w art. 40 pkt 2 i pkt 3, pobiera jednostka, o której mowa w art. 38 ust. 2 i 3.

4. Minister właściwy do spraw transportu może, w drodze rozporządzenia, upoważnić, na określonych warunkach, do pobierania opłat za czynności administracyjne w międzynarodowym transporcie drogowym, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 4, jednostki określone w art. 17 ust. 2 i art. 26 pkt 2.

Art. 42. 1. Przedsiębiorcy wykonujący transport drogowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wykonujący przewozy na potrzeby własne są obowiązani do uiszczania opłaty za przejazd pojazdu samochodowego po drogach krajowych, której maksymalna wysokość nie może być wyższa niż równowartość 800 euro rocznie, z wyłączeniem:

- 1) przedsiębiorców wykonujących transport drogowy taksówką,
- 2) przejazdów po autostradach płatnych,
- 3) transportu kombinowanego,
- 4) zbiorowego transportu miejskiego.

2. Stawki opłaty, o której mowa w ust. 1, uzależnione są od:

- 1) czasu przejazdu po drogach krajowych,
- 2) rodzaju pojazdu samochodowego,

- 3) dopuszczalnej masy całkowitej oraz liczby osi i emisji spalin pojazdu samochodowego.
3. Opłata, o której mowa w ust. 1, może być w szczególności wnoszona w:
 - 1) jednostce, o której mowa w art. 17 ust. 2,
 - 2) granicznych urządzeniach celnych,
 - 3) urządzeniach celnych wewnątrz kraju,
 - 4) stacjach benzynowych, z zastrzeżeniem ust. 4,
 - 5) polskich organizacjach zrzeszających przewoźników drogowych o zasięgu ogólnokrajowym, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Przedsiębiorcy prowadzący stacje benzynowe mogą pobierać wyłącznie opłatę dobową, siedmiodniową i miesięczną po zawarciu porozumień z jednostką, o której mowa w art. 17 ust. 2.
5. Polskie organizacje zrzeszające przewoźników drogowych o zasięgu ogólnokrajowym mogą pobierać opłatę po zawarciu porozumień z jednostką, o której mowa w art. 17 ust. 2.
6. W porozumieniach, o których mowa w ust. 4 i ust. 5, określa się w szczególności:
 - 1) sposób zabezpieczenia przekazywanych kart opłaty drogowej uniemożliwiający dostęp do nich osobom niepowołanym,
 - 2) wyposażenie w odpowiednie urządzenia gwarantujące zabezpieczenie przed zaginięciem, zniszczeniem lub utratą dokumentów,
 - 3) obowiązek ubezpieczenia otrzymanych dokumentów od wszelkiego ryzyka związanego z ich zaginięciem, zniszczeniem lub utratą,
 - 4) zasady rozliczania z jednostką, o której mowa w art. 17 ust. 2, w przypadku zaginięcia, zniszczenia lub utraty otrzymanych dokumentów.
7. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i stawki opłaty za przejazd po drogach krajowych, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2, oraz tryb wnoszenia i sposób rozliczania tej opłaty w przypadku niewykorzystania w całości lub w części dokumentu potwierdzającego jej wniesienie za okres półroczny lub roczny z przyczyn niezależnych od przedsiębiorcy, a także wzory dokumentów potwierdzających wniesienie tej opłaty.

Art. 43. 1. Na zasadach wzajemności mogą być pobierane od przedsiębiorców zagranicznych opłaty inne niż określone w art. 42.

2. Minister właściwy do spraw transportu może wprowadzić dla przedsiębiorców zagranicznych opłaty, o których mowa w ust. 1, określając ich wysokość, tryb wnoszenia oraz jednostki właściwe do ich pobierania.

Art. 44. 1. Jednostki, o których mowa w art. 17 ust. 2, art. 26 pkt 2, art. 42 ust. 3 i art. 43 ust. 2, otrzymują prowizję od pobranych opłat, w wysokości nie wyższej niż 4%.

1a. ⁽²⁾ Prowizja otrzymywana przez jednostki, o których mowa w art. 42 ust. 3 pkt 2 i 3, jest przeznaczana na usprawnienie funkcjonowania Służby Celnej.

2. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość stawek

pro wizji oraz sposób jej pobierania i rozliczania z jednostkami, o których mowa w ust. 1.

Art. 45. 1. Przedsiębiorca wykonujący transport drogowy może być zwolniony z opłat, o których mowa w art. 42 i art. 43, w przypadku wykonywania przez niego przewozów w ramach pomocy humanitarnej, medycznej lub w przypadku klęski żywiołowej.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, następuje, w drodze decyzji administracyjnej, wydanej przez ministra właściwego do spraw transportu, na zgodny wniosek przedsiębiorcy i właściwego organu państwowego lub organizacji humanitarnej.

Art. 46. 1. ⁽³⁾ Wpływy uzyskane z opłat, o których mowa w art. 42 i art. 43, oraz z opłat z tytułu licencji na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego, zezwoleń na wykonywanie przewozów regularnych i przewozów regularnych specjalnych oraz przewozów wahadłowych i przewozów okazjonalnych, a także przewozów kabotażowych w międzynarodowym transporcie drogowym, jak również z tytułu zezwoleń zagranicznych przekazywane są na wyodrębniony rachunek środków specjalnych w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, z przeznaczeniem na budowę i utrzymanie dróg krajowych. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją wpływów z opłat, o których mowa w art. 42 i 43.

2. Wpływy uzyskane z innych opłat niż wymienione w ust. 1 stanowią odpowiednio dochód właściwego organu samorządu terytorialnego lub budżetu państwa.

3. Minister właściwy do spraw transportu może przeznaczyć część wpływów, o których mowa w ust. 1, na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz na budowę autostrad.

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłat za czynności administracyjne, o których mowa w art. 41 ust. 1, mając na uwadze w szczególności rodzaj udzielanych uprawnień i okres, na jaki zostaną wydane,
- 2) wysokość opłat za egzaminowanie oraz za wydanie certyfikatu kompetencji zawodowych.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, wysokość opłat zostanie określona w zależności od:

- 1) okresu ważności licencji,
- 2) liczby pojazdów samochodowych, na które wydaje się wypisy z licencji lub zezwoleń,
- 3) obszaru objętego licencją,
- 4) w zakresie transportu drogowego osób:
 - a) rodzaju przewozów,
 - b) okresu ważności zezwolenia,
- 5) w zakresie transportu drogowego rzeczy:
 - a) dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu,
 - b) liczby państw objętych zezwoleniem,

- c) rodzaju zezwolenia (jednorazowe, wielokrotne),
 - 6) zakresu i formy testu z wiedzy z uwzględnieniem kosztów jego przeprowadzenia,
 - 7) rodzaju certyfikatu kompetencji zawodowych z uwzględnieniem kosztów jego wydania.
3. Wysokość opłaty z tytułu:
- 1) udzielenia licencji - nie może być wyższa niż równowartość 1.000.000 euro,
 - 2) udzielenia zezwolenia na transport drogowy osób - nie może być wyższa niż równowartość 800 euro,
 - 3) udzielenia zezwolenia na przewóz kabotażowy - nie może być wyższa niż równowartość 800 euro za przewóz jednorazowy,
 - 4) wydania zezwolenia zagranicznego - nie może być wyższa niż równowartość:
 - a) 500 euro za wielokrotne zezwolenie roczne,
 - b) 15 euro za zezwolenie jednorazowe.

Rozdział 9

Inspekcja Transportu Drogowego

Art. 48. Tworzy się Inspekcję Transportu Drogowego, zwaną dalej "Inspekcją", powołaną do kontroli przestrzegania przepisów w zakresie transportu drogowego i niezarobkowego krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego wykonywanego pojazdami samochodowymi, z wyjątkiem pojazdów, o których mowa w art. 3.

Art. 49. Przepisy ustawy nie naruszają przewidzianych w odrębnych ustawach obowiązków i uprawnień organów publicznych w zakresie kontroli przestrzegania przepisów.

Art. 50. Do zadań Inspekcji należy kontrola:

- 1) ⁽⁴⁾ dokumentów związanych z wykonywaniem transportu drogowego oraz przestrzegania warunków w nich określonych,
- 2) dokumentów przewozowych związanych z wykonywaniem transportu, o którym mowa w art. 1,
- 3) ruchu drogowego w zakresie transportu, o którym mowa w art. 1, na zasadach określonych w przepisach działu V ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194 i Nr 123, poz. 1353), a w tym stanu technicznego pojazdów,
- 4) przestrzegania przepisów dotyczących okresów prowadzenia pojazdu i obowiązkowych przerw oraz czasu odpoczynku kierowcy,
- 5) przestrzegania szczegółowych zasad i warunków transportu zwierząt,
- 6) ⁽⁵⁾ przestrzegania zasad i warunków dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

Art. 51. 1. Organami Inspekcji są:

- 1) Główny Inspektor Transportu Drogowego, zwany dalej "Głównym Inspektorem",
- 2) wojewoda działający za pośrednictwem wojewódzkiego inspektora transportu drogowego, zwanego dalej "wojewódzkim inspektorem", jako kierownika wojewódzkiej inspekcji transportu drogowego wchodzącej w skład wojewódzkiej administracji zespolonej.

2. Czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 50 w zakresie określonym w art. 68-75 mogą wykonywać inspektorzy wojewódzkich inspektoratów transportu drogowego, zwani dalej "inspektorami".

3. Wojewódzki inspektor wykonuje w imieniu wojewody zadania i kompetencje Inspekcji określone w ustawie oraz przepisach odrębnych.

4. W sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji organem właściwym jest wojewódzki inspektor, a organem wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, Główny Inspektor.

Art. 52. 1. Główny Inspektor kieruje Inspekcją przy pomocy podległego mu Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego.

2. ⁽⁶⁾ Organizację Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego określi statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

3. Wojewódzki inspektor kieruje wojewódzką inspekcją przy pomocy wojewódzkiego inspektoratu transportu drogowego.

4. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, zasady organizacji wojewódzkich inspektoratów transportu drogowego, uwzględniając podział na komórki organizacyjne.

Art. 53. 1. Główny Inspektor jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw transportu.

2. Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw transportu.

3. Zastępcę Głównego Inspektora powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw transportu, na wniosek Głównego Inspektora.

4. Wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda w porozumieniu z Głównym Inspektorem.

5. Zastępcę wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda na wniosek wojewódzkiego inspektora.

Art. 54. 1. Główny Inspektor sprawuje nadzór nad wojewódzkimi inspektorami oraz ma prawo kontroli ich działalności, a także wydawania im wiążących poleceń w tym zakresie.

2. Główny Inspektor opracowuje kierunki działania Inspekcji i plany kontroli o znaczeniu krajowym, zatwierdzane przez ministra właściwego do spraw transportu, oraz organizuje kursy specjalistyczne i szkolenia dla inspektorów.

3. Wojewódzki inspektor opracowuje kierunki działania wojewódzkiej inspekcji transportu drogowego, zatwierdzane przez Głównego Inspektora.

Art. 55. 1. Inspektor wykonując zadania, o których mowa w art. 50, ma prawo do:

- 1) wstępu do pojazdu,
- 2) kontroli dokumentów,
- 3) kontroli urządzeń pomiarowo-kontrolnych znajdujących się w pojeździe,
- 4) kontrolowania masy, nacisków osi i wymiarów pojazdu przy użyciu przyrządu pomiarowego,
- 5) ⁽⁷⁾ żądania od przedsiębiorcy i jego pracowników pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów i innych nośników informacji oraz udostępnienia wszelkich danych mających związek z przedmiotem kontroli,
- 6) ⁽⁸⁾ wstępu na teren przedsiębiorcy, w tym do pomieszczeń, gdzie prowadzi on działalność gospodarczą, w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana ta działalność.

1a. ⁽⁹⁾ Inspektor przeprowadza czynności kontrolne, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego wyznaczonej.

2. Inspektor ma również prawo do:

- 1) stosowania środków przymusu bezpośredniego,
- 2) używania broni palnej.

Art. 56. Inspektor ma prawo w szczególności do nakładania i pobierania kar pieniężnych:

- 1) zgodnie z przepisami ustawy,
- 2) zgodnie z przepisami o drogach publicznych.

Art. 57. 1. Środki przymusu bezpośredniego stosuje się wobec osób określonych w art. 68 ust. 1 pkt 1, niepodporządkowujących się poleceniom wydanym przez inspektorów, a także wobec osób uniemożliwiających im wykonanie czynności kontrolnych.

2. Środki przymusu bezpośredniego mogą być użyte jedynie w zakresie niezbędnym do osiągnięcia podporządkowania się poleceniom, o których mowa w ust. 1, lub do skutecznego odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na inspektora.

3. Dopuszczalne jest stosowanie tylko takich środków przymusu bezpośredniego, jakie odpowiadają potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji, i pod warunkiem, że w inny dostępny w tej sytuacji sposób nie można skutecznie oraz bezpiecznie wykonać czynności kontrolnych.

Art. 58. 1. Do środków przymusu bezpośredniego zalicza się użycie:

- 1) siły fizycznej, w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony,
- 2) indywidualnych technicznych i chemicznych środków lub urządzeń przeznaczonych do obezwładniania osób oraz unieruchamiania pojazdów.

2. Siłę fizyczną można stosować w celu odparcia czynnej napaści lub zmuszenia do wykonania polecenia albo zatrzymania osoby ściganej.

3. Indywidualne techniczne i chemiczne środki przymusu bezpośredniego można stosować w przypadku odpierania czynnej napaści, pokonywania czynnego oporu lub udaremniania ucieczki osoby kontrolowanej.

4. Inspektor może stosować również kolczatkę drogową lub inne urządzenia techniczne umożliwiające unieruchomienie pojazdu.

5. Zastosowanie urządzenia technicznego, o którym mowa w ust. 4, należy poprzedzić:

- 1) sygnałem zatrzymania, podanym przez inspektora w sposób zrozumiały i widoczny dla kierującego zatrzymywanym pojazdem,
- 2) wstrzymaniem ruchu drogowego w obu kierunkach na odległość nie mniejszą niż 100 metrów od tego urządzenia.

Art. 59. 1. Środki przymusu bezpośredniego mogą być stosowane po uprzednim wezwaniu do zachowania się zgodnego z prawem oraz po bezskutecznym uprzedzeniu o zamiarze ich użycia.

2. Inspektor może odstąpić od wezwania osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz od uprzedzenia o zamiarze użycia środków przymusu bezpośredniego, jeżeli zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia.

3. Środki przymusu bezpośredniego stosuje się w taki sposób, aby osiągnięcie podporządkowania się wydanym poleceniom powodowało możliwie najmniejszą dolegliwość osobie, wobec której zostały one użyte.

4. Od dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego należy odstąpić, gdy osoba, wobec której użyto tych środków, podporządkowała się wydanym poleceniom.

Art. 60. Jeżeli skutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, inspektor jest obowiązany udzielić jej pierwszej pomocy, a w razie potrzeby wezwać lekarza.

Art. 61. 1. O fakcie zastosowania środka przymusu bezpośredniego inspektor niezwłocznie zawiadamia pisemnie bezpośredniego przełożonego.

2. Przełożony jest obowiązany każdorazowo zbadać zasadność, warunki i sposób zastosowania środków przymusu bezpośredniego przez podległych mu inspektorów.

Art. 62. 1. W przypadku gdy środki przymusu bezpośredniego wymienione w art. 58 ust. 1 okażą się niewystarczające lub ich użycie ze względu na okoliczności danego zdarzenia nie będzie możliwe, inspektor może użyć broni palnej.

2. Użycie broni palnej przez inspektora w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na jego życie lub zdrowie.

3. Przez użycie broni palnej rozumie się oddanie strzału w kierunku osoby w celu jej obezwładnienia, po wyczerpaniu toku postępowania określonego w art. 63.

4. Inspektor, który podjął decyzję o użyciu broni palnej, powinien postępować ze szczególną rozwagą, traktując broń jako ostateczny środek działania.

5. Broni palnej należy użyć w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której jej użyto, i jej użycie nie może zmierzać do pozbawienia tej osoby życia ani narażać osób postronnych na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Art. 63. 1. Inspektor przed użyciem broni palnej jest obowiązany:

- 1) po okrzyku "Inspekcja drogowa" wezwać osobę, w stosunku do której przewiduje się użycie broni palnej, do zachowania zgodnego z prawem, a w szczególności do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, odstąpienia od bezprawnych działań lub użycia przemocy albo zaniechania ucieczki,
 - 2) w razie niepodporządkowania się wezwaniom określonym w pkt 1, zagrozić użyciem broni palnej okrzykiem "Stój, bo strzelam",
 - 3) oddać strzał ostrzegawczy w górę, jeżeli czynności określone w pkt 1 i pkt 2 okażą się bezskuteczne.
2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy z zachowania osoby posiadającej broń lub inne niebezpieczne narzędzie wynika, że wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia ludzkiego.
3. Użycie broni palnej w sytuacji, o której mowa w ust. 2, musi być poprzedzone okrzykiem "Inspekcja drogowa".

Art. 64. 1. Jeżeli wskutek użycia broni palnej następuje zranienie lub zachodzi podejrzenie śmierci osoby, inspektor jest obowiązany, bez zbędnej zwłoki, do udzielenia pierwszej pomocy i niezwłocznego wezwania lekarza oraz powiadomienia najbliższej jednostki Policji.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku użycia broni palnej doszło do wyrządzenia szkody w mieniu, inspektor jest obowiązany ponadto do zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce osób trzecich oraz jeżeli jest to możliwe - ustalenia świadków zdarzenia.

Art. 65. 1. O każdym przypadku użycia broni palnej lub podjęcia czynności, o których mowa w art. 63, inspektor jest obowiązany niezwłocznie powiadomić bezpośredniego przełożonego oraz sporządzić pisemną notatkę.

2. Do obowiązków wojewódzkiego inspektora należy:

- 1) zbadanie, czy użycie broni palnej lub podjęcie czynności określonych w art. 63 było zgodne z obowiązującymi przepisami,
- 2) niezwłoczne zawiadomienie prokuratora - w przypadku stwierdzenia, że użycie broni palnej było niezgodne z obowiązującymi przepisami,
- 3) wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w przypadku określonym w pkt 2 oraz w razie stwierdzenia, że podjęcie czynności określonych w art. 63 było niezgodne z obowiązującymi przepisami.

Art. 66. 1. Pozwolenie na broń palną na okaziciela wydaje, na wniosek wojewódzkiego inspektora, w trybie określonym przepisami o broni i amunicji, właściwy miejscowo komendant wojewódzki Policji.

2. Wojewódzki inspektor dokonuje zakupu broni palnej i amunicji według zasad określonych w przepisach o broni i amunicji.

3. Wojewódzki inspektor występuje z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta wojewódzkiego Policji o dopuszczenie inspektora do posiadania broni palnej oraz amunicji na zasadach określonych w ustawie o broni i amunicji.

4. Inspektorzy, po zakończeniu pracy, są obowiązani do codziennego zdania broni i amunicji do magazynu broni.

5. Spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 4, nie jest wymagane w przypadku wykonywania zadań służbowych wymagających przebywania poza siedzibą organu Inspekcji po upływie urzędowego czasu pracy.

Art. 67. 1. ⁽¹⁰⁾ Inspekcja współdziała z Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną, inspektorami kontroli skarbowej, Państwową Inspekcją Pracy, Inspekcją Handlową i zarządcami dróg w zakresie bezpieczeństwa i porządku ruchu na drogach publicznych oraz zwalczania przestępstw gospodarczych dokonywanych w zakresie transportu drogowego lub w związku z tym transportem, z uwzględnieniem właściwości i kompetencji tych organów oraz zadań Inspekcji.

2. W celu realizacji zadań określonych w art. 50 Inspekcja współdziała z organami samorządu terytorialnego, jak również z organizacjami zrzeszającymi przewoźników drogowych.

Art. 68. 1. Kontroli, o której mowa w art. 50, z zastrzeżeniem ust. 2, podlegają:

- 1) kierowcy wykonujący transport drogowy lub niezarobkowy krajowy i międzynarodowy przewóz drogowy,
- 2) przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego lub niezarobkowego krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego.

2. Kontroli, o której mowa w ust. 1, nie podlegają pojazdy przewożące wartości pieniężne w rozumieniu przepisów o ochronie osób i mienia.

Art. 69. 1. Inspektor wykonuje czynności kontrolne w umundurowaniu oraz posługuje się legitymacją służbową i znakiem identyfikacyjnym, a także używa oznakowanego pojazdu służbowego.

2. Głównemu Inspektorowi, wojewódzkiemu inspektorowi oraz ich zastępcom, a także inspektorom przysługuje umundurowanie służbowe.

3. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, wzór umundurowania, o którym mowa w ust. 2, oraz sposób przydziału umundurowania. Rozporządzenie ustali kryteria przydziału umundurowania, warunki jego używania, mając na uwadze okres używalności umundurowania, a także sposób postępowania z tym związany.

4. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji inspektora oraz szczegółowy sposób postępowania z nią związanego. Do legitymacji służbowej podlegają wpisaniu następujące dane osobowe: imię, nazwisko, stanowisko. Rozporządzenie ustali sposób wydawania legitymacji oraz przypadki, w których podlega ona wymianie i zwrotowi, a także sposób jej używania i przechowywania.

5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór odznaki identyfikacyjnej inspektora i oznakowania pojazdu służbowego oraz szczegółowy sposób postępowania z nimi związany. Rozporządzenie to ustali w szczególności sposób używania i przechowywania odznaki.

Art. 70. 1. Rozpoczęcie kontroli przez inspektora poprzedzone jest okazaniem kontrolowanemu legitymacji służbowej.

2. Legitymacja, o której mowa w ust. 1, upoważnia inspektora do dokonania czynności kontrolnych.

3. Inspektor ma obowiązek zapoznać kontrolowanego z jego prawami i obowiązkami wynikającymi z ustawy.
4. Inspektor wykonuje czynności kontrolne w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej.

Art. 71. Zatrzymanie pojazdu samochodowego do kontroli może być dokonane tylko przez umundurowanych inspektorów, znajdujących się w pobliżu oznakowanego pojazdu służbowego.

Art. 72. Kontrolowany jest obowiązany umożliwić inspektorowi dokonanie czynności kontrolnych, a w szczególności:

- 1) udzielić ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazać dokumenty lub inne nośniki informacji oraz udostępnić dane mające związek z przedmiotem kontroli,
- 2) udostępnić pojazd, obiekt lub lokal, w których badanie wchodzi w zakres kontroli określonych przepisami ustawy,
- 3) umożliwić sporządzenie kopii dokumentów wskazanych przez kontrolującego,
- 4) umożliwić sporządzenie dokumentacji filmowej lub fotograficznej, jeżeli może ona stanowić dowód lub przyczynić się do utrwalenia dowodu w sprawie będącej przedmiotem kontroli.

Art. 73. 1. W toku kontroli inspektor może:

- 1) legitymować kierowców i inne osoby w celu ustalenia tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,
- 2) badać dokumenty i inne nośniki informacji objęte zakresem kontroli,
- 3) dokonywać oględzin i zabezpieczać zebrane dowody,
- 4) przesłuchiwać świadków i zasięgać opinii biegłych,
- 5) przesłuchiwać kontrolowanego w charakterze strony, jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla ustaleń kontroli.

2. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawienia się kontrolowanego, świadka lub biegłego na wezwanie inspektora stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 74. 1. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, a jego kopię doręcza się kontrolowanemu.

2. Protokół podpisują inspektor i kontrolowany. Do protokołu kontroli kontrolowany może wnieść zastrzeżenia.

3. Odmowę podpisania protokołu przez kontrolowanego odnotowuje się w protokole.

Art. 75. Wyniki kontroli wykorzystywane są do formułowania wniosków o wszczęcie postępowania:

- 1) administracyjnego o cofnięcie uprawnień przewozowych przedsiębiorcy, określonych przepisami ustawy,
- 2) karnego lub karno-skarbowego,
- 3) w sprawach o wykroczenia,

- 4) przed organami Państwowej Inspekcji Pracy,
- 5) przewidzianego w umowach międzynarodowych w stosunku do przedsiębiorców zagranicznych.

Art. 76. 1. Inspektorem może być osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie,
- 2) ma nienaganną opinię i nie była karana za przestępstwo umyślne,
- 3) legitymuje się świadectwem dojrzałości po zdanym egzaminie maturalnym,
- 4) posiada prawo jazdy co najmniej kategorii B,
- 5) ukończyła 25 lat oraz posiada wymagany stan zdrowotny,
- 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin kwalifikacyjny.

2. Zatrudnienie pracownika Inspekcji na stanowisku inspektora poprzedzone jest praktyką w ramach sześciomiesięcznego kursu specjalistycznego zakończonego egzaminem kwalifikacyjnym, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Inspektor podlega co najmniej raz w roku szkoleniu organizowanemu przez Głównego Inspektora w celu podniesienia poziomu wiedzy fachowej.

4. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki odbywania praktyki, programy szkolenia oraz sposób organizacji kursów specjalistycznych i przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych, a także obowiązujące kryteria kwalifikacji, z uwzględnieniem czasu trwania praktyki i wiedzy niezbędnej dla inspektorów, kryteriów oceny osób przystępujących do egzaminu kwalifikacyjnego oraz trybu jego przeprowadzenia,
- 2) warunki i tryb przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności inspektora.

Art. 77. 1. Do pracowników Inspekcji zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym inspektorów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1116 i Nr 111, poz. 1194), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do pracowników Inspekcji zatrudnionych na stanowiskach inspektorów nie mają zastosowania przepisy art. 4 i art. 25-27 ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Do pracowników innych niż wymienieni w ust. 1 mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, Nr 98, poz. 1071 i Nr 123, poz. 1353).

Art. 78. Inspektorom wykonującym czynności kontrolne przysługuje miesięczny dodatek inspekcyjny do wynagrodzenia w wysokości do 100% wynagrodzenia.

Art. 79. Inspektorzy w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 80. 1. Tworzy się centralną ewidencję naruszeń stwierdzonych w wyniku przeprowadzanych kontroli, zwaną dalej "ewidencją".

2. W ewidencji gromadzi się dane i informacje o przedsiębiorcach i kierowcach oraz popełnianych przez nich naruszeniach, o których mowa w ust. 1.

3. Ewidencję prowadzi w systemie telefonicznym lub elektronicznym Główny Inspektor, który jest administratorem danych i informacji zgromadzonych w ewidencji.

Art. 81. Dane i informacje przekazują do ewidencji:

- 1) wojewódzki inspektor,
- 2) uprawnieni do kontroli, o których mowa w przepisach ustawy,
- 3) ⁽¹¹⁾ uprawnieni do kontroli, o których mowa w przepisach o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych.

Art. 82. Administrator danych przetwarzający dane osobowe na potrzeby ewidencji jest zwolniony z obowiązku informacyjnego określonego w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474, Nr 49, poz. 509 i Nr 100, poz. 1087).

Rozdział 10

Nadzór i kontrola

Art. 83. 1. Organ, który udzielił licencji lub zezwolenia, może nałożyć na przewoźnika drogowego obowiązek przedstawienia w oznaczonym terminie informacji i dokumentów potwierdzających, że spełnia on wymagania ustawowe i warunki określone w licencji lub zezwoleniu.

2. Na żądanie ministra właściwego do spraw transportu lub organu właściwego w sprawach licencji lub zezwoleń przewoźnik drogowy obowiązany jest przekazywać informacje związane z działalnością transportową dotyczące stosowanych cen i taryf oraz liczby przewiezionych osób lub masy przewiezionych rzeczy.

3. Organy, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1, obowiązane są przedstawiać ministrowi właściwemu do spraw transportu, co najmniej dwa razy w roku, w terminach do dnia 15 stycznia oraz do dnia 15 lipca, informacje dotyczące liczby i zakresu udzielonych licencji i zezwoleń.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do jednostki uprawnionej do egzaminowania w zakresie wymaganym do uzyskania certyfikatu kompetencji zawodowych.

5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, zakres danych i informacji, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, sposób i terminy ich przedstawiania, mając na względzie konieczność monitorowania rynku przewozów drogowych.

Art. 84. 1. Organ udzielający licencji lub zezwolenia albo organ wydający zaświadczenie jest uprawniony do kontroli przedsiębiorcy w zakresie zgodności wykonywania transportu drogowego lub przewozów na potrzeby własne z przepisami ustawy i warunkami udzielonej licencji lub zezwolenia albo zaświadczenia.

2. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, organ udzielający licencji przeprowadza co najmniej raz na 5 lat.

Art. 85. 1. Postępowanie kontrolne przeprowadza się na podstawie wydanego w tej sprawie postanowienia określającego zakres kontroli oraz osoby upoważnione do jej przeprowadzenia.

2. Osoby upoważnione do przeprowadzenia kontroli mają prawo do:

- 1) żądania od przedsiębiorcy i jego pracowników pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów i innych nośników informacji oraz udostępnienia wszelkich danych mających związek z przedmiotem kontroli,
- 2) wstępu na teren przedsiębiorcy, w tym do pomieszczeń, gdzie prowadzi on działalność gospodarczą, w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana ta działalność, oraz wstępu do pojazdów użytkowanych przez przedsiębiorcę.

3. Czynności kontrolne przeprowadza się w obecności przedsiębiorcy lub osoby przez niego wyznaczonej.

Art. 86. Organ udzielający licencji lub zezwolenia może powierzyć czynności kontrolne wyspecjalizowanej jednostce administracji publicznej.

Art. 87. 1. Podczas przejazdu wykonywanego w ramach transportu drogowego kierowca pojazdu samochodowego, z zastrzeżeniem ust. 4, jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać, na żądanie uprawnionego organu kontroli, wypis z licencji, dowód uiszczenia należnej opłaty za korzystanie z dróg krajowych, zapisy urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy, czas jazdy i czas postoju, obowiązkowe przerwy i czas odpoczynku, a ponadto:

1) w transporcie drogowym osób:

- a) przy wykonywaniu przewozów regularnych, przewozów regularnych specjalnych, przewozów wahadłowych lub okazjonalnych - odpowiednie zezwolenie,
- b) przy wykonywaniu przewozów okazjonalnych lub wahadłowych, a także przewozów na potrzeby własne - formularz jazdy,

2) w transporcie drogowym rzeczy - dokumenty związane z przesyłką:

- a) odpowiednie zezwolenie wymagane w międzynarodowym transporcie drogowym,
- b) ⁽¹²⁾ wymagane przy przewozie drogowym towarów niebezpiecznych,
- c) świadectwo wymagane zgodnie z umową o międzynarodowych przewozach szybko psujących się artykułów żywnościowych i o specjalnych środkach transportu przeznaczonych do tych przewozów (ATP),
- d) zezwolenie na przejazd pojazdu, z ładunkiem lub bez ładunku, o masie, naciskach osi lub wymiarach przekraczających wielkości określone w odrębnych przepisach,
- e) wymagane przy przewozie żywych zwierząt,

3) w międzynarodowym transporcie drogowym rzeczy - wypis z wykazu numerów rejestracyjnych pojazdów samochodowych.

2. Podczas przewozu drogowego wykonywanego na potrzeby własne przedsiębiorcy kierowca pojazdu samochodowego, oprócz dokumentów określonych w ust. 1, jest

obowiązany mieć przy sobie i okazywać, na żądanie uprawnionego organu kontroli, zaświadczenie lub wypis z zaświadczenia, o którym mowa w art. 33.

3. Przedsiębiorca jest odpowiedzialny za wyposażenie kierowcy wykonującego przewóz w wymagane dokumenty.

4. Podczas przejazdu wykonywanego w ramach transportu drogowego kierowca taksówki jest obowiązany mieć przy sobie i okazać na żądanie licencję.

Art. 88. Przepisy art. 87 nie naruszają praw i obowiązków przedsiębiorców i kierowców wykonujących transport drogowy, wynikających z odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych.

Art. 89. 1. Do kontroli dokumentów, o których mowa w art. 87, uprawnieni są:

- 1) Policja,
- 2) inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego,
- 3) organ celny,
- 4) funkcjonariusze Straży Granicznej,
- 5) zarządcy dróg - z wyłączeniem dokumentów, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a) i ust. 4,
- 6) organy udzielające licencji lub zezwolenia poprzez osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli lub organy, którym powierzono czynności kontrolne, zgodnie z art. 85 i art. 86.

2. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, kierując się zasadą skuteczności kontroli, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania kontroli, o której mowa w ust. 1, oraz stosowane przez uprawnionych do tej kontroli dokumenty, a także ich wzory.

Art. 90. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzającej uchybienia organ udzielający licencji lub zezwolenia:

- 1) wzywa przedsiębiorcę do usunięcia stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie,
- 2) cofa licencję lub zezwolenie, z zachowaniem warunków, o których mowa w art. 15 i art. 24 ust. 4-6.

Art. 91. 1. Minister właściwy do spraw transportu kontroluje sposób egzaminowania i wydawania certyfikatów kompetencji zawodowych oraz gospodarkę finansową jednostki certyfikującej.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono uchybienia, minister właściwy do spraw transportu:

- 1) wzywa kontrolowaną jednostkę do niezwłocznego usunięcia uchybień lub
- 2) pozbawia ją uprawnień, o których mowa w art. 38 ust. 3.

Rozdział 11

Kary pieniężne

Art. 92. 1. Kto wykonuje transport drogowy lub przewoży na potrzeby własne:

- 1) bez wymaganej licencji oraz wypisu z wykazu numerów rejestracyjnych pojazdów samochodowych stanowiącego załącznik do tej licencji lub bez wymaganego zaświadczenia,
- 2) bez wymaganego zezwolenia na przewóz osób lub rzeczy,
- 3) bez wymaganego zezwolenia na przewóz, który zaczyna się i kończy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pojazdem zarejestrowanym za granicą (kabotaż),
- 4) bez świadectwa wymaganego zgodnie z umową o międzynarodowych przewozach szybko psujących się artykułów żywnościowych i o specjalnych środkach transportu przeznaczonych do tych przewozów (ATP),
- 5) bez formularza jazdy lub z nieprawidłowo wypełnionym formularzem, przy wykonywaniu przewozu osób na potrzeby własne,
- 6) bez uiszczenia opłat za przejazd po drogach krajowych,
- 7) ⁽¹³⁾ naruszając przepisy dotyczące przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów,
- 8) naruszając przepisy dotyczące wymagań co do pojazdu w zakresie ochrony środowiska,
- 9) naruszając przepisy dotyczące wymaganych dokumentów odnośnie do przewozu żywych zwierząt,
- 10) nie przestrzegając przepisów o czasie pracy i odpoczynku kierowców oraz nie posiadając zapisów urządzenia rejestrującego samoczynnie prędkość jazdy oraz czas jazdy i postoju,
- 11) nie przestrzegając przepisów w sprawie okresowych ograniczeń ruchu pojazdów na drogach lub zakazu ruchu niektórych ich rodzajów,
- 12) nie mając przy sobie dokumentów, o których mowa w pkt 1-5, lub nie przestrzegając warunków określonych w tych dokumentach,
- 13) samowolnie zmieniając wskazania urządzeń pomiarowo-kontrolnych zainstalowanych w pojeździe

- podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 zł do 15.000 zł.

2. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokości kar pieniężnych za naruszenia, o których mowa w ust. 1, zróżnicowane w zależności od ich rodzaju i społeczno-gospodarczej szkodliwości.

Art. 93. 1. Uprawnieni do kontroli, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1-5, mają prawo nałożyć na kontrolowanego karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej.

2. W przypadku gdy podczas kontroli granicznej na kontrolowanego zostanie nałożona kara, o której mowa w ust. 1, przeprowadzający kontrolę uprawnieni są do uniemożliwienia kontrolowanemu wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Decyzji, o której mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dopuszcza się uiszczenie kary pieniężnej przez krajowego przedsiębiorcę w terminie 21 dni od dnia nałożenia kary. W takim przypadku krajowy przedsiębiorca obowiązany jest niezwłocznie przekazać dowód uiszczenia kary pieniężnej organowi, który ją nałożył.

5. Od decyzji o nałożeniu kary pieniężnej przysługuje odwołanie do organu nadrzędnego nad organem, który karę tę nałożył, w terminie 14 dni od dnia wręczenia kontrolowanemu tej decyzji.

Art. 94. 1. Kary pieniężne stanowią dochody budżetu państwa.

2. Karę pieniężną uiszcza się w formie gotówkowej bezpośrednio organowi, który ją nałożył, lub przekazuje na rachunek bankowy.

3. W przypadku uiszczenia kary pieniężnej w formie gotówkowej organ wydaje pokwitowanie na druku ścisłego zachowania, stanowiące dowód uiszczenia tej kary.

4. Koszty związane z uiszczeniem kary pieniężnej poprzez przekazanie jej na rachunek bankowy pokrywa wpłacający.

5. W przypadku uwzględnienia odwołania uiszczona kara pieniężna podlega zwrotowi w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji o zwrocie tej kary.

Art. 95. 1. Do czasu uiszczenia kary pieniężnej pojazd kieruje się lub usuwa na koszt przedsiębiorcy na najbliższy parking strzeżony, z zastrzeżeniem art. 93 ust. 4.

2. W zakresie postępowania w związku z usuwaniem pojazdu stosuje się odpowiednio przepisy prawa o ruchu drogowym.

3. Zwrot pojazdu z parkingu następuje po przedstawieniu przez kontrolowanego organowi, który karę nałożył, dowodu uiszczenia kary pieniężnej oraz usunięcia przyczyny skierowania pojazdu na parking.

4. Jeżeli kara pieniężna nie zostanie uiszczona i pojazd nie zostanie odebrany z parkingu w ciągu 30 dni od dnia nałożenia kary pieniężnej, stosuje się odpowiednio przepisy działu II rozdziału 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161, z 1992 r. Nr 20, poz. 78, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 943 i 944, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 114, poz. 1193, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 76, poz. 809, Nr 98, poz. 1068, Nr 123, poz. 1353 i Nr 125, poz. 1368) dotyczące egzekucji należności pieniężnych z ruchomości.

Art. 96. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86 poz. 958 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679 i Nr 102, poz. 1115).

Rozdział 12

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 97. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr

44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29, Nr 60, poz. 310 i Nr 95, poz. 475, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369, Nr 85, poz. 539, Nr 98, poz. 602, Nr 104, poz. 661, Nr 106, poz. 677, Nr 111, poz. 724, Nr 123, poz. 779, Nr 133, poz. 884 i Nr 141, poz. 942, z 1998 r. Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 i Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 73, poz. 852, Nr 74, poz. 855 i Nr 117, poz. 1228 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1081 i Nr 106, poz. 1149) skreśla się art. 103a.

Art. 98. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601) w art. 72:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) dodaje się ust. 2 i ust. 3 w brzmieniu:

"2. Nadawca przesyłki w transporcie drogowym rzeczy odpowiada za wszelkie koszty, jakie mógłby ponieść przewoźnik na skutek nieściśłości lub niedostateczności danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Nadawca ponosi także koszty związane z przeładunkiem przesyłki w przypadku, gdy dane dotyczące masy przesyłki, zawarte w liście przewozowym, są niezgodne ze stanem faktycznym."

Art. 99. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 i Nr 86, poz. 958) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13:

- a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

"2a. Za przejazd po drogach publicznych pojazdów, o których mowa w ust. 2 pkt 3, bez zezwolenia określonego przepisami Prawa o ruchu drogowym lub niezgodnie z warunkami podanymi w zezwoleniu oraz za nieuiszczenie opłat, o których mowa w ust. 2 pkt 4, pobiera się kary pieniężne.",

- b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

"2b. Wysokość kar pieniężnych, o których mowa w ust. 2a, określa załącznik do ustawy.",

- c) w ust. 4 skreśla się wyrazy "i ust. 2a";

2) art. 40a otrzymuje brzmienie:

"Art. 40a. 1. Opłaty pochodzące ze źródeł, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-5, i kary pieniężne określone w art. 13 ust. 2a, a także opłaty i kary pieniężne określone w art. 40 ust. 4 stanowią dochody środków specjalnych zarządów dróg przeznaczonych na utrzymanie dróg.

2. Opłaty za zezwolenia na przejazdy pojazdów wymienionych w art. 13 ust. 2 pkt 3, których trasa przekracza granicę państwa, i kary, o których mowa w art. 13 ust. 2a, dotyczące tych pojazdów, stanowią dochody środka specjalnego Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych przeznaczonego na budowę i

utrzymanie dróg krajowych oraz na zakup urządzeń do ważenia pojazdów.";

3) w art. 40b:

a) w ust. 2 dodaje się na końcu wyrazy "i kary pieniężne ustalone zgodnie z art. 13 ust. 2b",

b) w ust. 3 dodaje się na końcu wyrazy "i kar pieniężnych";

4) po art. 40b dodaje się art. 40c w brzmieniu:

"Art. 40c. 1. W razie stwierdzenia, że pojazd przekracza dopuszczalną masę, naciski osi, wymiary lub przejazd pojazdu odbywa się bez zezwolenia wymaganego przepisami Prawa o ruchu drogowym, inspektor Inspekcji Transportu Drogowego ma również prawo nakładania i pobierania kary pieniężnej ustalonej zgodnie z art. 13 ust. 2b.

2. Od decyzji o nałożeniu kary, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Transportu Drogowego w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.";

5) dodaje się załącznik do ustawy w brzmieniu:

"Załącznik do ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (poz. 1371)

KARY PIENIĘŻNE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 13 UST. 2A:

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość kary w zł
1	2	3
1	Za przekroczenie dopuszczalnej długości pojazdu, za każdy rozpoczęty 1 m ponad dopuszczalną długość	120
2	Za przekroczenie wysokości pojazdu lub pojazdu z ładunkiem:	
	a) od 4,00 m do 4,50 m włącznie	120
	b) dodatkowo za każde rozpoczęte 10 cm ponad 4,50 m	160
3	Za przekroczenie szerokości pojazdu lub pojazdu z ładunkiem:	
	a) od wartości dopuszczalnej do 3,20 m szerokości pojazdu włącznie	160
	b) ponad 3,20 do 4,50 m szerokości pojazdu włącznie	360
	c) dodatkowo za każdy rozpoczęty 0,50 m ponad 4,50 m	320
4	Za przekroczenie dopuszczalnych nacisków na drogach, gdzie dopuszczalny jest ruch pojazdów o naciskach osi do 80 kN:	
	1) dla osi pojedynczej:	

	a) ponad 80 kN do 84 kN	480
	b) ponad 84 kN do 92 kN	1.320
	c) ponad 92 kN do 100 kN	3.120
	d) ponad 100 kN do 112 kN	6.600
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 8 kN ponad 112 kN, dodatkowo	4.800
	2) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi do 1,20 m:	
	a) ponad 57,5 kN do 60,5 kN	120
	b) ponad 60,5 kN do 66 kN	600
	c) ponad 66 kN do 72 kN	1.560
	d) ponad 72 kN do 80,5 kN	2.880
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 6 kN ponad 80,5 kN, dodatkowo	1.440
	3) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi powyżej 1,20 m do 1,30 m:	
	a) ponad 65 kN do 68 kN	240
	b) ponad 68 kN do 74,5 kN	1.200
	c) ponad 74,5 kN do 81 kN	2.520
	d) ponad 81 kN do 91 kN	4.440
	e) za każde przekroczenie 6,50 kN ponad 91 kN, dodatkowo	4.680
	4) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi powyżej 1,30 m do 2,00 m:	
	a) ponad 72,5 kN do 76 kN	360
	b) ponad 76 kN do 83,5 kN	1.680
	c) ponad 83,5 kN do 90,5 kN	3.480
	d) ponad 90,5 kN do 101,5 kN	5.640
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 7 kN ponad 101,5 kN, dodatkowo	5.880
5	Za przekroczenie dopuszczalnych nacisków osi na drogach, gdzie dopuszczony jest ruch pojazdów o naciskach osi do 100 kN:	
	1) dla osi pojedynczej:	
	a) ponad 100 kN do 105 kN	720
	b) ponad 105 kN do 115 kN	1.560

	c) ponad 115 kN do 125 kN	2.880
	d) ponad 125 kN do 140 kN	5.040
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 10 kN ponad 140 kN, dodatkowo	2.400
	2) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi do 1,10 m:	
	a) ponad 57,5 kN do 60,5 kN	240
	b) ponad 60,5 kN do 66 kN	720
	c) ponad 66 kN do 72 kN	1.200
	d) ponad 72 kN do 80,5 kN	2.760
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 6 kN ponad 80,5 kN, dodatkowo	3.600
	3) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi powyżej 1,10 m do 1,20 m:	
	a) ponad 65 kN do 68 kN	1.200
	b) ponad 68 kN do 74,5 kN	600
	c) ponad 74,5 kN do 81 kN	1.560
	d) ponad 81 kN do 91 kN	3.240
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 6,5 kN ponad 91 kN, dodatkowo	3.840
	4) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi powyżej 1,20 m do 1,30 m:	
	a) ponad 72,5 kN do 76 kN	1.200
	b) ponad 76 kN do 83,5 kN	1.080
	c) ponad 83,5 kN do 90,5 kN	2.640
	d) ponad 90,5 kN do 101,5 kN	4.920
	e) za każde rozpoczęte przekroczenie 7 kN ponad 101,5 kN, dodatkowo	5.040
	5) dla osi składowej osi wielokrotnej przy rozstawie osi powyżej 1,30 m:	
	a) ponad 80 kN do 84 kN	720
	b) ponad 84 kN do 92 kN	2.040
	c) ponad 92 kN do 100 kN	4.200
	d) ponad 100 kN do 112 kN	7.560
	e) za każde przekroczenie 8 kN ponad 112 kN, dodatkowo	6.720
6	Za przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu:	

	1) pojedynczego:	
	a) do 5 t włącznie	600
	b) ponad 5 t do 10 t włącznie	1.440
	c) ponad 10 t do 20 t włącznie	2.880
	d) za każde rozpoczęte 5 t ponad 20 t, dodatkowo	2.160
	2) członowego lub zespołu pojazdów składającego się z pojazdu silnikowego i przyczepy:	
	a) do 10 t włącznie	600
	b) ponad 10 t do 24 t włącznie	1.440
	c) ponad 24 t do 40 t włączenie	2.880
	d) za każde rozpoczęte 10 t ponad 40 t, dodatkowo	4.320
7	Za nieuiszczenie opłaty za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach	50"

Art. 100. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 i Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1996 r. Nr 91, poz. 409 i Nr 149, poz. 704, z 1997 r. Nr 5, poz. 24, Nr 107, poz. 689, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 780, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 150, poz. 983 i Nr 160, poz. 1058, z 2000 r. Nr 88, poz. 983, Nr 95, poz. 1041 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 111, poz. 1197) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

"Art. 11a. 1. Podatnikom wykorzystującym środki transportu, o których mowa w art. 8 pkt 1-6, dla wykonywania przewozów w transporcie kombinowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje zwrot zapłaconego podatku od tych środków.

2. Kwotę zwrotu podatku od środków transportowych, o którym mowa w ust. 1, ustala się, przyjmując za podstawę liczbę jazd z ładunkiem lub bez ładunku wykonanych przez środek transportu w przewozie kolejną w danym roku podatkowym w następujący sposób:

- 1) od 100 jazd i więcej - 100% kwoty rocznego podatku,
- 2) od 70 do 99 jazd włącznie - 75% kwoty rocznego podatku,
- 3) od 50 do 69 jazd włącznie - 50% kwoty rocznego podatku,
- 4) od 20 do 49 jazd włącznie - 25% kwoty rocznego podatku.

3. Zwrotu zapłaconego podatku od środków transportowych na zasadach określonych w ust. 1 i 2 dokonuje organ podatkowy, na rachunek którego uiszczono podatek, na wniosek podatnika złożony nie później niż do dnia 31 marca roku następującego po

roku podatkowym. Podstawą sporządzenia wniosku są dane zawarte w dokumentach przewozowych stosowanych przy wykonywaniu przewozów w transporcie kombinowanym, w których dokonano wpisu o wykonaniu przewozu kolejną.

4. Zwrot podatku od środków transportowych następuje w gotówce albo na rachunek bankowy podatnika wskazany we wniosku, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.";

- 2) w art. 12 w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) środki transportowe, o których mowa w art. 8 pkt 1-6, wykorzystywane w dowozie i odwozie na maksymalną odległość w linii prostej do 150 km na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w transporcie kombinowanym. Warunkiem zwolnienia jest przeznaczenie wymienionych pojazdów wyłącznie dla tych przewozów, potwierdzone na podstawie dokumentów określonych w odrębnych przepisach."

Art. 101. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194 i Nr 123, poz. 1353) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

"3a) inspektor Inspekcji Transportu Drogowego,";

- 2) w art. 80b w ust. 2 w pkt 2 lit. d) otrzymuje brzmienie:

"d) w lit. d) - właściwa jednostka organizacyjna Policji, Inspekcji Transportu Drogowego lub Żandarmerii Wojskowej albo stacja kontroli pojazdów, niezwłocznie po dokonaniu tych czynności,";

- 3) w art. 80c w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

"1a) Inspekcji Transportu Drogowego,";

- 4) w art. 100b w ust. 2 w pkt 2 lit. a) otrzymuje brzmienie:

"a) w lit. a) - odpowiednio do swoich kompetencji: właściwa jednostka organizacyjna Policji, Inspekcji Transportu Drogowego lub Żandarmerii Wojskowej, organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, prokurator, sąd, kolegium do spraw wykroczeń lub inny organ uprawniony do orzekania w sprawach o wykroczenia w trybie dyscyplinarnym, niezwłocznie po dokonaniu tych czynności,";

- 5) w art. 100c w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

"1a) Inspekcji Transportu Drogowego,";

- 6) w art. 100d w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) dla podmiotów, o których mowa w art. 100c ust. 1 i 2 - nieodpłatnie,";

- 7) po art. 129 dodaje się art. 129a w brzmieniu:

"Art. 129a. Kontrola ruchu drogowego w stosunku do kierujących pojazdami, którzy wykonują krajowy lub międzynarodowy transport drogowy, należy również do inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego."

W tym zakresie inspektorom przysługują uprawnienia określone w art. 129 ust. 2.";

8) po art. 134 dodaje się art. 134a w brzmieniu:

"Art. 134a. W stosunku do pojazdów wykonujących krajowy lub międzynarodowy transport drogowy, uprawnienia i obowiązki policjantów oraz organów Policji określone w art. 132 ust. 1-3, 5 i 6 oraz w art. 133 wykonują również odpowiednio inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego oraz organy tej inspekcji.";

9) w art. 139 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. W stosunku do kierujących pojazdami, którzy wykonują krajowy lub międzynarodowy transport drogowy, uprawnienia i obowiązki policjantów określone w art. 135 ust. 1 i art. 136 ust. 1 wykonują również inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego."

Art. 102. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 102, poz. 1116, Nr 113, poz. 1207, Nr 115, poz. 1229 i Nr 123, poz. 1353) w art. 27 w ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "Głównym Inspektorem Transportu Drogowego."

Art. 103. 1. Przedsiębiorcy prowadzący do dnia wejścia w życie ustawy działalność gospodarczą w zakresie międzynarodowego transportu drogowego obowiązani są w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy spełnić wymagania określone w ustawie do uzyskania licencji na międzynarodowy transport drogowy pod rygorem wygaśnięcia dotychczasowych uprawnień do prowadzenia tej działalności.

2. Przedsiębiorcy prowadzący do dnia wejścia w życie ustawy działalność gospodarczą w zakresie krajowego drogowego przewozu osób mogą ją nadal wykonywać w dotychczasowym zakresie, na podstawie posiadanych uprawnień, przez okres 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Nie później niż w terminie 6 miesięcy przed upływem tego okresu przedsiębiorcy ci powinni wystąpić do organu udzielającego licencji z wnioskiem o udzielenie licencji na krajowy transport drogowy osób.

3. Przedsiębiorcy prowadzący do dnia wejścia w życie ustawy działalność gospodarczą w zakresie krajowego drogowego przewozu rzeczy obowiązani są w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy wystąpić do organu udzielającego licencji z wnioskiem o udzielenie licencji na krajowy transport drogowy rzeczy.

4. Organ udzielający licencji jest obowiązany udzielić lub odmówić udzielenia licencji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2 i ust. 3.

5. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1-3, do czasu uzyskania licencji prowadzą działalność gospodarczą na dotychczasowych warunkach.

6. Za wymianę uprawnień przewozowych, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, gdy nie ulegają zmianie dotychczasowe dane określone w tych uprawnieniach, właściwe organy pobierają opłatę w wysokości 100 zł.

Art. 104. 1. Zezwolenia na wykonywanie transportu drogowego udzielone przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc.

2. Do postępowań administracyjnych wszczętych, a niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się jej przepisy.

Art. 105. Świadectwo potwierdzające zdanie egzaminu z zakresu wykonywania krajowego zarobkowego przewozu osób wydane na podstawie dotychczasowych przepisów o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób staje się z mocy prawa certyfikatem kompetencji zawodowych w zakresie krajowego transportu drogowego osób.

Art. 106. 1. Wysokości minimalnych wymaganych zabezpieczeń, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3 lit. a), wynoszą w 2002 r. - 3.000 euro i w 2003 r. - 6.000 euro.

2. Wysokości minimalnych wymaganych zabezpieczeń, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3 lit. b), wynoszą w 2002 r. - 1.000 euro i w 2003 r. - 2.000 euro.

Art. 107. Z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej do przedsiębiorców zagranicznych z państw członkowskich Unii Europejskiej nie stosuje się przepisów art. 18 ust. 2, art. 19, art. 28 ust. 1 i art. 29.

Art. 108. 1. W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wojewodowie przejmą, z mocy prawa, na własność urządzenia techniczne do ważenia pojazdów, będące we władaniu Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych.

2. Przekazanie urządzeń, o których mowa w ust. 1, nastąpi w drodze protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 109. 1. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 2 sierpnia 1997 r. o warunkach wykonywania międzynarodowego transportu drogowego (Dz. U. Nr 106, poz. 677, z 1999 r. Nr 32, poz. 310 i z 2000 r. Nr 120, poz. 1268),
- 2) ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób (Dz. U. Nr 141, poz. 942 i Nr 158, poz. 1045, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 86, poz. 963 i Nr 91, poz. 1043 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136).

2. Przepisy wydane na podstawie ustaw, o których mowa w ust. 1, zachowują moc do czasu wydania przepisów na podstawie niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2002 r., o ile nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 110. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z tym że rozdział 9 wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2001 r., z wyjątkiem art. 50, art. 68-75 i art. 80-82, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Art. 34a dodany przez art. 62 pkt 1 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.02.25.253) z dniem 20 marca 2002 r., z tym że przepis art. 34a ust. 1 ma zastosowanie do używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów - począwszy od dnia 1 stycznia 2002 r. - zob. art. 79 wyżej powołanej ustawy.

²⁾ Art. 44 ust. 1a dodany przez art. 30 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Dz.U.03.137.1302) z dniem 1 września 2003 r.

³⁾ Art. 46 ust. 1 zmieniony przez art. 62 pkt 2 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.02.25.253) z dniem 1 kwietnia 2002 r.

- ⁴⁾ Art. 50 pkt 1 zmieniony przez art. 36 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ⁵⁾ Art. 50 pkt 6 dodany przez art. 36 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ⁶⁾ Art. 52 ust. 2 zmieniony przez art. 62 pkt 3 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.02.25.253) z dniem 1 kwietnia 2002 r.
- ⁷⁾ Art. 55 ust. 1 pkt 5 dodany przez art. 36 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ⁸⁾ Art. 55 ust. 1 pkt 6 dodany przez art. 36 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ⁹⁾ Art. 55 ust. 1a dodany przez art. 36 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ¹⁰⁾ Art. 67 ust. 1 zmieniony przez art. 23 ustawy z dnia 7 czerwca 2002 r. o zniesieniu Generalnego Inspektora Celnego, o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.02.89.804) z dniem 1 lipca 2002 r.
- ¹¹⁾ Art. 81 pkt 3 dodany przez art. 36 pkt 3 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ¹²⁾ Art. 87 ust. 1 pkt 2 lit. b) zmieniona przez art. 36 pkt 4 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
- ¹³⁾ Art. 92 ust. 1 pkt 7 zmieniony przez art. 36 pkt 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.02.199.1671) z dniem 1 stycznia 2003 r.
-